

Література

1. Іовчева А. Гендерна рівність у політиці: теорія та практика / Іовчева А. // Наукові праці. Том 122. – Випуск 109. – 2010. – С. 88-92.
2. Шевченко Н. В. Гендерні студії в Україні / Н.В. Шевченко // Наукові праці. – 2002. – № 10. – С. 55 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Politology/2002_10/10-10.pdf.
3. Мельник Т. 50/50: сучасне гендерне мислення : словник / Т. Мельник, Л. Кобелянська. – К. : К.І.С., 2005. – 280 с.
4. Левченко К.Б. Гендерна політика в Україні: визначення, формування, управління : монографія / К.Б. Левченко. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 344 с.
5. Основи теорії гендеру : навчальний посібник / В.П. Агеева, В.В. Близнюк, І.О. Головащенко та ін. – К. : К.І.С., 2004. – 536 с.
6. Нечипорук Л.В. Проблеми впровадження гендерного балансу на ринку праці / Л.В. Нечипорук // Впровадження гендерних підходів у діяльність правоохоронних органів України : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 18-19 трав. 2005 р.). – К., 2005. – С. 70-72.
7. Івченко Ю. Гендерна рівність в Україні (національні особливості) / Ю. Івченко // Філософські та методологічні проблеми права. – 2013. – № 1-2. – С. 52-59.
8. Бердяєв Н.А. Судьба России / Н.А. Бердяев. – М. : Сов. писатель, 1990. – 351 с.

Кузіна Олена Володимирівна

слухач магістратури юридичного факультету

*Науковий керівник – к.ю.н., доцент **Наливайко О.І.***

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРІСТІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Реформування правоохоронних органів в Україні передбачає глибокі перетворення та оновлення змісту в їхній роботі. Відкрита і прозора правоохоронна діяльність – один з основних пріоритетів євроінтеграційних прагнень України. Питання реалізації принципів відкритості та прозорості в діяльності органів державного управління почали вирішуватись на законодавчому рівні ще з початку становлення держави, але це були ледь помітні зміни. Поступово органи державної влади робили кроки назустріч населенню через нормативно-правові акти, що забезпечили залучення громадян та інших об'єктів управління до прийняття рішень за рахунок створення і гарантування високого рівня їх знань та обізнаності, щодо змісту та процедури державно-управлінської діяльності.

Першим кроком до практики відкритої та прозорої діяльності різних сфер України є закріплене Законом України від 02 жовтня 1992 року «Про інформацію» право громадян України на інформацію, що закладає правові основи інформаційної діяльності [1].

Згідно зі ст. 34 Конституції України усі громадяни України, юридичні

особи та державні органи мають право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів, здійснення завдань і функцій. Кожному громадянину забезпечується вільний доступ до інформації, що стосується його особисто, крім випадків, передбачених законами України.

Наступним важливим кроком на цьому шляху стало прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року [2]. Метою закону є забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень, створення механізмів реалізації права кожного на доступ до інформації. Завжди вважалось, що одним із головних показників рівня демократії, яка лише формується в країні, є забезпечення доступу до публічної інформації. Відомо, що простота та легкість отримання громадянами країни інформації про діяльність не тільки поліції, а інших органів влади є найбільш надійним показником цивілізованості й відкритості державного устрою країни.

Закон закріплює гарантії права на інформацію. Право на інформацію забезпечується: створенням механізму реалізації права на інформацію; створенням можливостей для вільного доступу до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів, інших інформаційних банків, баз даних, інформаційних ресурсів; здійсненням державного і громадського контролю за додержанням законодавства про інформацію; встановленням відповідальності за порушення законодавства про інформацію [1].

Наказ МВС України № 459 від 21 липня 2011 року «Про затвердження Порядку складання і форми подання запитів на публічну інформацію, розпорядником якої є Міністерство внутрішніх справ України» зазначає, що запитувач має право звернутися до МВС України із запитом на отримання публічної інформації незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту. Запити на отримання публічної інформації можуть бути індивідуальними або колективними, подаватися в усній чи письмовій формі під час особистого прийому, або шляхом надсилання поштою, телефаксом, електронною поштою, або телефоном на вибір запитувача. Доступ до публічної інформації МВС України забезпечується, шляхом надання інформації за запитами на отримання публічної інформації [3].

За Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» № 835 від 21 жовтня 2015 р. усі розпорядники інформації оприлюднюють її у формі відкритих даних, з них також правові акти, що підлягають оприлюдненню відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» [4].

Наступним кроком було прийняття у 2015 році Закону України «Про Національну поліцію».

Розглядаючи європейський досвід, зазначимо, що в цих країнах не існує потреби забезпечення прав на доступ до інформації, якою володіють органи

поліції, тобто доступу до публічної інформації. Для того, щоб суспільство більш відповідало принципам демократичності в країні, населення повинно мати вільний доступ до інформації, яка безпосередньо пов'язана з його інтересами. Адже органи поліції приймають рішення та здійснюють свою політику від імені суспільства, що робить їх діяльність підзвітною перед ним. Виходячи з цього, важливо, щоб держава забезпечила доступ громадян до публічної інформації в пасивний та активний спосіб, що передбачає не лише публікування та розповсюдження інформації про діяльність органів державної влади, але й надання громадянам публічної інформації на їхні запити [5, с. 4].

Органи Національної поліції забезпечують постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськість про свою діяльність та заходи у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки й порядку [6]. Керівники органів поліції з метою підвищення авторитету та довіри населення до поліції повинні систематично інформувати громадськість про стан правопорядку, вжиті заходи щодо попередження та припинення правопорушень, захист особистості, суспільства, виявлення та розкриття злочинів, розшук осіб.

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» керівники територіальних органів поліції повинні не менше одного разу на два місяці проводити відкриті зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування на рівнях областей, районів, міст та сіл для налагодження ефективної співпраці між поліцією та органами місцевого самоврядування і населенням. На таких зустрічах обговорюється діяльність поліції, визначаються поточні проблеми та обираються найефективніші способи їх вирішення, розглядаються нові процедури та нормативні акти, які можуть забезпечити вільне, безперешкодне здійснення прав і свобод людини та громадянина, визначають, наскільки держава забезпечує законні права та свободи людини [6]. Публічне громадське обговорення можливе за допомогою організації і проведення: зборів, форумів, конференцій, громадських слухань, засідань за круглим столом, зустрічей з громадськістю; теле- або радіодебатів, Інтернет-конференцій, електронних консультацій [7].

За допомогою залучення громадян до участі в управлінні державними справами проводяться консультації з громадськістю. Це надає їм можливість вільного доступу до інформації про діяльність поліції, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості діяльності, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх інтересів. Результати проведення консультацій враховуються органом виконавчої влади під час прийняття остаточного рішення або в подальшій його роботі [7].

Через органи Національної поліції розроблено стратегію, яка виражає прагнення нової влади до створення безпрецедентного рівня відкритості та зміни пріоритетів у роботі правоохоронців, зокрема створення системи, що забезпечує три стандарти: прозорість, підзвітність та участь громадськості.

Отже, аналізуючи діяльність поліцейських в Україні, можна дійти ви-

сновку, що правовою основою організації та діяльності поліцейських в Україні є Конституція та закони, а також нормативно-правові акти, в яких визначаються статус, права та обов'язки, відповідальність працівників поліції.

Реалізація демократичних стандартів громадської участі забезпечується державою, яка має створити умови для того, щоб громадськість могла активно брати участь у виробленні стратегії і тактики реалізації державної політики.

Література

1. Закон України «Про інформацію» від 02 жовтня 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Наказ МВС України від 21 липня 2011 р. № 459 «Про затвердження Порядку складання і форми подання запитів на публічну інформацію, розпорядником якої є МВС України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 21 жовтня 2015 р. № 835 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Відкритість та прозорість органів державної влади в контексті законодавства про доступ до публічної інформації / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ, 2012. – С. 115.
6. Про Національну поліцію : Закон України від 02 червня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Касяненко Євгенія Валеріївна

викладач кафедри загальноправових дисциплін
юридичного факультету

Кукса Олександра Олександрівна

студентка юридичного факультету

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРОБЛЕМА СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА

Наразі в Україні на інститут президентства покладено велику відповідальність. Президент має чимало прав й обов'язків, які повинні бути виконані і дотримані. Наразі ніхто не звертає уваги саме на проблеми становлення інституту президентства.

Проблема становлення інституту президентства є актуальною тому, що президент посідає особливе місце в системі органів державної влади, він охоплює велике коло питань саме державного значення.